

Phát huy vai trò của các tổ chức công đoàn trong chăm lo, xây dựng đội ngũ công nhân, đoàn viên và người lao động tại tỉnh Quảng Ninh hiện nay

ThS. ĐÀO THỊ MAI HƯƠNG

Trường Đào tạo Cán bộ Nguyễn Văn Cừ, tỉnh Quảng Ninh; Email: tibonbaigiang@gmail.com

Tóm tắt: Để chăm lo, xây dựng đối với công nhân, đoàn viên, người lao động trong các đơn vị, cơ quan, nhà máy, doanh nghiệp□ vững mạnh hiện nay cần phải có sự tham gia của các tổ chức trong hệ thống chính trị. Trong đó, phát huy vai trò của các tổ chức công đoàn là nội dung quan trọng xuyên suốt. Các tổ chức công đoàn của tỉnh Quảng Ninh, trong những năm qua, đã phát huy tốt vai trò của mình trong việc chăm lo, xây dựng công nhân, đoàn viên, người lao động trên địa bàn tỉnh. Bằng nhiều hoạt động phong phú, đa dạng, thiết thực và ý nghĩa, các tổ chức công đoàn xứng đáng là tổ chức chính trị - xã hội rộng lớn của giai cấp công nhân và người lao động của Quảng Ninh.

Từ khóa: tổ chức công đoàn; công nhân; người lao động; tỉnh Quảng Ninh.

Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn khẳng định vai trò của tổ chức công đoàn: □Nhiệm vụ của công nhân và công đoàn hiện nay là xây dựng chủ nghĩa xã hội. Muốn thế, công đoàn phải tổ chức, giáo dục, lãnh đạo công nhân đẩy mạnh sản xuất, thực hành tiết kiệm, hoàn thành và hoàn thành vượt mức kế hoạch của Đảng và Nhà nước đề ra⁽¹⁾, do vậy, tổ chức công đoàn được Chủ tịch Hồ Chí Minh xác định là tổ chức quan trọng trong xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam vì tổ chức công đoàn chính là: tổ chức chính trị - xã hội rộng lớn của giai cấp công nhân và người lao động, do người lao động tự nguyện lập ra nhằm mục đích tập hợp, đoàn kết lực lượng, xây dựng giai cấp công nhân Việt Nam lớn mạnh; phát huy truyền thống đoàn kết quốc tế, vì hòa bình, dân chủ, độc lập dân tộc và tiến bộ xã hội.

Tính đến thời điểm hiện nay, Liên đoàn lao động tỉnh Quảng Ninh quản lý 18 Công đoàn cấp trên trực tiếp cơ sở, 2 doanh nghiệp và 3 đơn vị sự nghiệp trực thuộc, quản lý trực tiếp 2.241 công đoàn cơ sở, 127.340 đoàn viên. Phối hợp chỉ đạo gần 130 công đoàn cơ sở với 150.000 đoàn viên thuộc Công đoàn Than khoáng sản Việt Nam, các Công đoàn ngành Trung ương, Công đoàn Tổng Công ty.⁽²⁾ Trong những năm qua với bối cảnh còn có nhiều khó khăn thách thức như: khó khăn về thị trường tiêu thụ, xuất nhập khẩu hàng hóa đứt gãy chuỗi cung ứng, lao động, giá xăng dầu, giá nguyên vật liệu tăng cao, tình trạng lao động nghỉ giãn việc, thôi việc ở các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh

Quảng Ninh có diễn ra, sức mua ở các thị trường xuất khẩu bị cắt giảm, giá cả mặt hàng thiết yếu tăng, cuộc sống người lao động, công nhân gặp nhiều khó khăn. Song với sự nỗ lực của các tổ chức công đoàn trên địa bàn tỉnh, nhiều hoạt động sôi nổi, có ý nghĩa hướng tới chăm lo, xây dựng đối với công nhân, đoàn viên, người lao động được chú trọng.

Thực hiện Nghị quyết số 02-NQ/TW ngày 12/6/2021 của Bộ chính trị về □Đổi mới tổ chức và hoạt động của Công đoàn Việt Nam trong tình hình mới□ thực hiện chủ đề năm 2023 của Liên đoàn lao động tỉnh Quảng Ninh về □Tập trung phát triển đoàn viên, thành lập công đoàn cơ sở - chăm lo việc làm, đời sống đoàn viên, người lao động□ Trước hết các tổ chức công đoàn cơ sở tổ chức tốt việc thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở, nơi làm việc của công nhân là đoàn viên công đoàn. Tổ chức công đoàn đã tập trung, đơn đốc hướng dẫn các công đoàn viên là công nhân trong các doanh nghiệp, công ty cùng tổ chức có thẩm quyền phối hợp với chính quyền, chuyên môn đồng cấp xây dựng quy chế dân chủ ở cơ sở, tổ chức tốt hội nghị cán bộ, công chức, viên chức và hội nghị người lao động. Hằng năm, công đoàn cấp trên trực tiếp hướng dẫn công đoàn cơ sở doanh nghiệp trực thuộc tổ chức thương lượng, ký kết thỏa ước lao động tập thể. Năm 2023, công đoàn cơ sở ký kết 46 thỏa ước lao động tập thể mới, nâng tổng số doanh nghiệp trên địa bàn có Thỏa ước lao động tập thể là 747, trong đó đã thương lượng với

người sử dụng lao động điều chỉnh tăng giá trị bữa ăn ca ở 136 doanh nghiệp⁽³⁾. Tổ chức công đoàn các cấp của tỉnh triển khai nhiệm vụ của Đề án "Phát triển quan hệ lao động, giai đoạn 2021 - 2025" và tuyên truyền phổ biến pháp luật đến người lao động. Hoạt động chăm lo đời sống cho công nhân, đoàn viên và người lao động luôn được Công đoàn tỉnh Quảng Ninh chú trọng. Năm 2023, công đoàn các cấp đã thăm hỏi động viên 70.000 công nhân viên chức người lao động với mức từ 500.000 đồng đến 2.000.000 đồng/người với tổng số tiền 40 tỷ đồng. Vận động, phối hợp tổ chức trên 700 chuyến xe đưa trên 20.000 người lao động cùng gia đình về quê ăn Tết và đón người lao động trở lại làm việc. Liên đoàn lao động tỉnh đã hỗ trợ đoàn viên công đoàn, người lao động bị giảm giờ làm, chấm dứt hợp đồng lao động với ba đơn vị Đông Triều, Quảng Yên, Đầm Hà có 235 đoàn viên, người lao động được hỗ trợ với tổng giá trị 227.800.000 đồng. Có 11.878 đoàn viên và người lao động có hoàn cảnh khó khăn được công đoàn hỗ trợ, thăm hỏi với tổng số tiền 7,435 tỷ đồng, trên 81.800 lượt đoàn viên, người lao động được hưởng lợi từ Chương trình "Phúc lợi cho đoàn viên công đoàn", các liên đoàn lao động cấp huyện, ngành đã trao và hỗ trợ kinh phí xây mới 31 nhà ở "Mái ấm Công đoàn" cho công nhân viên chức, người lao động có hoàn cảnh khó khăn, cho công nhân lao động nghèo vay quỹ trợ vốn với số 714 công nhân lao động với 15,92 tỷ đồng⁽⁴⁾. Tháng công nhân trong các năm với những ngày kỷ niệm lớn như kỷ niệm 60 năm Ngày thành lập tỉnh Quảng Ninh và Đại hội Công đoàn các cấp nhiệm kỳ 2023 - 2028, công đoàn tỉnh đã tổ chức cuộc thi ảnh "Nét đẹp Công đoàn và người lao động", cuộc thi trực tuyến "Gửi niềm tin, trao kỳ vọng", tổ chức chương trình "Sân chơi sau giờ thứ 8", Tổ chức hội thảo "Công tác phát triển đảng viên trong công nhân, lao động các khu công nghiệp, cụm công nghiệp, các đơn vị kinh tế tư nhân". Qua hội thảo cho thấy kết quả trong những năm gần đây các cấp công đoàn trên địa bàn đã giới thiệu 2.445 đoàn viên công đoàn ưu tú cho Đảng xem xét kết nạp trong đó có 2.234 đoàn viên ưu tú được kết nạp vào Đảng⁽⁵⁾. Công tác phát triển đoàn viên, thành lập công đoàn cơ sở, xây dựng tổ chức công đoàn vững mạnh. Liên đoàn lao động tỉnh xác định phát triển đoàn viên, thành lập công đoàn cơ sở là nhiệm vụ trọng tâm và thường xuyên. Vì vậy, Liên đoàn lao động tỉnh đã tập trung chỉ

đạo thực hiện nhiều giải pháp cụ thể về phát triển thành lập công đoàn cơ sở mới và phát triển tăng thêm đoàn viên. Năm 2023, đã thành lập mới 90 công đoàn cơ sở và kết nạp được 13.636 đoàn viên⁽⁶⁾. Công tác nữ công, công tác tài chính và hoạt động kinh tế của công đoàn và công tác kiểm tra, giám sát của công đoàn được tiến hành đồng điều và đạt được kết quả tốt.

Có thể nói, nhờ bám sát sự chỉ đạo của Tổng liên đoàn lao động Việt Nam và Tỉnh ủy Quảng Ninh Liên đoàn lao động tỉnh Quảng Ninh, đã có nhiều giải pháp, cách thức tổ chức triển khai nhiều chương trình, mục tiêu, nội dung và nhiệm vụ, đề ra. Nhiều chỉ tiêu vượt mức kế hoạch. Các hoạt động của các tổ chức công đoàn gắn liền với các phong trào thi đua, yêu nước, các ngày kỷ niệm của đất nước và của tỉnh Quảng Ninh và các ngày kỷ niệm của giai cấp công nhân trên địa bàn tỉnh với nhiều hoạt động ý nghĩa. Việc chăm lo cho đời sống công nhân, đoàn viên, người lao động được quan tâm, sâu sát nhận được nhiều đánh giá tích cực từ người lao động, các phong trào và hoạt động của Công đoàn đã góp phần xây dựng giai cấp công nhân trên địa bàn tỉnh Quảng Ninh lớn mạnh.

Bên cạnh những kết quả đạt được trong việc xây dựng, chăm lo cho giai cấp công nhân, đoàn viên, người lao động trên địa bàn tỉnh, vẫn còn những tồn tại, hạn chế cần quan tâm khắc phục:

Công tác triển khai các nhiệm vụ theo chương trình công tác trọng tâm của Ban chấp hành Liên đoàn lao động tỉnh ở một số công đoàn cấp trên, công đoàn cơ sở còn chậm, một số chỉ tiêu chưa đạt theo Nghị quyết của Ban chấp hành. Việc phối hợp tổ chức hội nghị người lao động của một số doanh nghiệp theo Nghị định 145/2020/NĐ-CP còn chậm, chất lượng hạn chế. Việc nắm bắt tình hình đời sống, việc làm của công nhân, đoàn viên, người lao động, tham mưu đề xuất các giải pháp tháo gỡ khó khăn cho người lao động, doanh nghiệp ở một số công đoàn cơ sở cấp trên trực tiếp cơ sở còn chưa kịp thời, chưa cụ thể. Công tác quyết toán tài chính của một số tổ chức còn hạn chế.

Trước yêu cầu của tình hình mới, để tiếp tục phát huy vai trò của các tổ chức công đoàn trên địa bàn tỉnh đối với người lao động, đối với công nhân, đoàn viên của tỉnh các tổ chức công đoàn cần tiếp tục thực hiện một số giải pháp chủ yếu sau:

Thứ nhất, thực hiện tốt chức năng đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên và

người lao động.

Các tổ chức công đoàn các cấp phối hợp với chuyên môn, sử dụng người đứng luật lao động, thực hiện dân chủ ở cơ sở, tạo điều kiện cho người lao động và những quan hệ lao động. Tập trung đối thoại, thương lượng tập thể nâng cao số lượng, mang lại lợi ích cho người lao động như tiền lương, tiền thưởng, giờ làm việc, nghỉ ngơi, an toàn vệ sinh lao động. Xây dựng hiệu quả các chương trình vì quyền lợi hợp pháp, chính đáng cho người lao động và phát triển quan hệ lao động tỉnh Quảng Ninh giai đoạn 2021 - 2025.

Thứ hai: tổ chức các hoạt động chăm lo lợi ích đoàn viên và người lao động

Các hoạt động chăm lo cho đoàn viên và người lao động luôn luôn được chú trọng, cần phát huy những hoạt động điển hình, điểm sáng đang được làm tốt như việc trợ giúp vận chuyển công nhân về quê trong các dịp Tết đến xuân về, các chương trình phúc lợi cho đoàn viên công đoàn, phát huy có hiệu quả hoạt động Quỹ hỗ trợ vốn cho công nhân lao động nghèo, khó khăn. Phối hợp thực hiện giữa Ủy ban nhân dân tỉnh và Tổng liên đoàn Lao động Việt Nam triển khai đề án □Đầu tư xây dựng các thiết chế công đoàn tại các Khu công nghiệp trên địa bàn tỉnh□

Thứ ba: tiếp tục đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tuyên truyền, giáo dục, phát huy truyền thống văn hóa công nhân vùng Mỏ, lan tỏa tinh thần □Kỷ luật và đồng tâm□trong công nhân viên chức lao động.

Tuyên truyền tích cực các ngày lễ lớn của ngành than, của tỉnh Quảng Ninh, tuyên truyền lan tỏa truyền thống văn hóa công nhân vùng Mỏ. Xây dựng và phát huy giá trị văn hóa, sức mạnh con người Quảng Ninh trở thành nguồn lực nội sinh động lực cho phát triển nhanh, bền vững. Mở những đợt sinh hoạt chính trị sâu rộng và tổ chức các hoạt động chào mừng kỷ niệm 95 năm ngày thành lập Công đoàn Việt Nam 28/7/1929-28/7/2024. Đẩy mạnh công tác kết nạp mới công đoàn viên và giới thiệu đoàn viên ưu tú cho Đảng. Tổ chức có hiệu quả □tháng công nhân□, □tháng hành động vì công nhân□

Thứ tư: đẩy mạnh các phong trào thi đua yêu nước trong công nhân, viên chức, lao động.

Những hoạt động phong trào cổ vũ tinh thần công nhân và người lao động, như các phong trào: Lao động giỏi, lao động sáng tạo; phong trào Doanh nghiệp giỏi, doanh nhân tiêu biểu, hay phong trào Cơ quan, đơn vị,

doanh nghiệp đạt chuẩn văn hóa, cùng với các phong trào thi đua theo ngành, nghề, địa phương, đơn vị.

Thứ năm: tập trung phát triển đoàn viên, thành lập công đoàn cơ sở; triển khai hiệu quả Nghị quyết Đại hội công đoàn các cấp nhiệm kỳ 2023 - 2028.

Công đoàn các cấp xác định đây là nhiệm vụ quan trọng nên cần có sự tập trung nguồn lực cho công tác phát triển đoàn viên, thành lập mới công đoàn cơ sở, xây dựng và ban hành các kế hoạch để thực hiện trong giai đoạn mới. Đối với Nghị quyết các cấp của công đoàn, các tổ chức công đoàn cần có các chương trình hành động và triển khai thực hiện thành công các chương trình đó. Có những giải pháp xây dựng cán bộ công đoàn, tổ chức tập huấn triển khai Điều lệ Công đoàn Việt Nam khóa XIII và Hướng dẫn thi hành Điều lệ

Thứ sáu: đổi mới, nâng cao hiệu quả công tác tài chính công đoàn: như việc thu, chi quản lý tài chính công đoàn theo quy định của Nhà nước, Tổng liên đoàn và các giải pháp thực hiện hiệu quả nhiệm vụ tài chính của năm

Thứ bảy: tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của tổ chức Công đoàn và hoạt động Ủy ban Kiểm tra Công đoàn các cấp, nâng cao hiệu quả công tác nữ công, đổi mới công tác chỉ đạo và tổ chức thực hiện các nhiệm vụ của công đoàn.

Có thể nói, hoạt động công đoàn có vai trò rất lớn trong chăm lo, xây dựng đối với công nhân, đoàn viên, chính vì vậy cần thiết phải phát huy vai trò của các tổ chức công đoàn để người lao động có thể yên tâm học tập và công tác, góp phần xây dựng và phát triển Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa ngày càng phát triển./

(1) Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, Nxb. Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội, T.12, tr.119.

(2) Đoàn Hưng (2024): *Khảo sát tình hình tổ chức cán bộ tại Liên đoàn Lao động tỉnh Quảng Ninh*, <http://laodong.vn/cong-don/khao-sat-tinh-hinh-to-chuc-can-bo-tai-lien-don-lao-dong-tinh-quang-ninh-1320512>.Ido, truy cập ngày 28/3/2024.

(3), (4), (5), (6) Báo cáo số 47/BC-LĐLĐ ngày 25/12/2023 của Ban Chấp hành Liên đoàn Lao động tỉnh Quảng Ninh về □*Kết quả phong trào công nhân, viên chức, lao động và hoạt động công đoàn năm 2023- Phương hướng, nhiệm vụ trọng tâm năm 2024*□